

Oponentský posudek na bakalářskou práci *Poasanační výstavba Mikulášské třídy v Praze na Starém Městě* Lucie Matějkové

Kateřina Horníčková

Práce s názvem *Poasanační výstavba Mikulášské třídy v Praze na Starém Městě* se věnuje zlomovému momentu ve vývoji zástavby Prahy v oblasti Starého Města pražského. V ohybu Vltavy zde po staletí sídlilo židovské obyvatelstvo v ghettu, jehož úroveň bydlení a sociální a zdravotní podmínky v druhé polovině 19. století již – dle názoru pražského magistrátu a obhajovatelů přestavby - zdaleka neodpovídaly standardu doby. Proto po připojení Židovského města (Josefova) k hlavnímu městu přikročil pražský magistrát roku 1893 tzv. Asanačním zákonem k rázné proměně zanedbaných částí města. Dohled na prováděním asanace bylo svěřeno asanační kanceláři magistrátu. Pražská asanace Josefova, zejména provedení a motivace, se postarala o značný rozruch v odborných kruzích formující se památkové péče, u milovníků Prahy i u uměleckých činovníků a architektů.

Vzhledem k rozsahu tématu se Lucie Matějková logicky zaměřila na vybrané aspekty pražské asanace. V úvodních dvou kapitolách uvádí stavební vývoj Josefova předcházející přijetí asanačního zákona, dále osvětluje vlastní asanaci, její organizaci a provádění včetně prvních negativních ohlasů na necitlivost vůči historické a kulturní hodnotě památek ve městě. Další kapitoly jsou věnovány vlastnímu provedení asanace Josefova, zejména jejímu nejvýraznějšímu prvku, tedy výstavbě Mikulášské, dnešní Pařížské třídy, jejímu vyústění a stylové rovině výstavby domů v ulici. V této souvislosti je vhodné je i zařazení úvahy nad hledáním národního stylu v českém prostředí a uplatnění „českých“ stylových forem v takto prominentní části výstavby.

Bakalářská práce je napsána pěkným, srozumitelným jazykem. Text je plynulý, stylově vyvážený a logicky strukturovaný, s minimem chyb. Téma je zpracováno důkladně, se zřetelnou snahou o zasazení do obecnějších evropských souvislostí. Autorka správně a přehledně cituje literaturu, která je pro bakalářskou práci zcela dostačujícího rozsahu. Úvahy jsou místy vhodně doplněny vlastními náhledy autorky na danou problematiku. Drobné nedostatky se týkají zejména vlastního písemného projevu a jsou většinou gramatického rázu: nesprávně použité či chybějící velké písmeno (Panovníkovou, s. 13, hodnocení, s. 21), chybné užití čárky (hybateli, při rozvoji, s. 13, dle mého názoru, s. 28), hovorové větné struktury (na to konto, s. 21), chybný odkaz na obr. 73, který již v práci není (s. 51). Obecně jsou ale obrazové přílohy pečlivě zpracovány a vhodně zvoleny. Bakalářská práce každopádně odráží velmi dobrý vhled autorky do problematiky.

Co se týká obsahové stránky práce, jistě by při případném dalším rozpracování tématu bylo vhodné doplnit např. zmínku o důvodech jedinečnosti Josefova v souvislosti s postavením Židů a významem pražského ghetta, případně věnovat bližší, kritickou pozornost vícekrát zmiňovaným statistikám úmrtnosti a hygienického stavu předasanačního Josefova, které měly asanaci před veřejností ospravedlnit. Dalším námětem by mohla být pozice Dušní ul. a snaha zachovat či naopak překrýt při asanaci symbolické pozůstatky konfliktního staletého soužití dvou náboženství v městském prostředí, či zpracování okrsku kolem Staré školy. Autorka

správně hodnotí pražskou asanaci jako zlomový bod pro vývoj památkové péče, avšak tuto část by při hlubším zpracování rovněž bylo vhodné dále rozvést. Pro budoucí zpracování vidím jako jistý problém autorčinu přílišnou závislost na zdrojích z Architektonického obzoru, kdy nekriticky reprodukuje zejména názory Aloise Čenského. Vzniká tak nechtěně rozpor v autorčině celkovém hodnocení asanace: autorka na jedné straně brání asanaci z nařčení ohledně podnikatelských spekulací jako její hlavní motivace, ale na s. 48 najednou mluví o osvícené skupině oponentů asanace, „která nechtěla ponechat modernizaci města...v rukou soukromých podnikatelů.“ V dalším zpracování by tedy bylo třeba k těmto zdrojům přistupovat kritičtěji. V závěru se autorka poněkud nečekaně vzdává možnosti hodnotit asanaci (s. 52) z vlastního pohledu s poukazem na její historickou danost. Ale právě v rámci podobných historických fenoménů je ale třeba pražskou asanaci zkoumat a zamýšlet se nad otázkami, zda splnila cíle, které si stanovila, zda byl zvolený přístup adekvátní dobovým názorům a zda odpovídá dnešnímu úhlu pohledu. Výše uvedené poznámky k obsahu práce však v žádném případě nebrání obhajobě, ani vysokému ohodnocení práce a mají sloužit spíše jako podněty do budoucna.

Práci doporučuji k obhajobě a uděluji známku výborně.

Kateřina Horníčková

8.6. 2015